

Kerk drongen leerstukken; rbeitering der dzakelijk; vijf boek, en het niet-kerkelijke erde het pleit gen", en ... igen en roep- weel mogelijk

eginnen vroe- van hetgeen Gods belijden, fellige Schrift an den Heili- den Christus in Christus rhouding der ; omtrent de n naar meer eenigheid en n voorts ook des Heeren elijke beginse- atschappelijke

de Belijdenis- moest geven, arbeid noodig

en zijn alleen atie, de kwes- Kerk, en het rhouding tus- rijk?

missie, wier t in deze arti- minder nood- zich zonder igt. Alleen in e worden uit- en met alge- Drie Formu-

ar we zetten nuren uit. voorstellen ge- prake geweest. n niet, en de Synode reeds

reden, en met het Formulier iakenen niet n het gerefor- kerkemaad van nien, en ons- nlieren geven

het bovenge- e zal de waar- och zij achtte het Doops- en lijn te stellen

en, en aan de nd zijn, is op- kken hun oog

niet klaar. enbare Belij- dig dat hierm poetische oas- s uit te bres- ren.

en door enkele t niet te kunne- ord was niet ord van Dr. De bovendien, is den handleidin- en aanvullingen turzie gepresen- nneer de deat offertes word- le Synode, dat ve kerklieden in berijnde et ift, omdat, zoo eze „verrijking

deze tegemoet- agen zou voort- te klagen, doch n zoo hoog ston- dig was. En ... n worden? Zie ? Zal de Con- illige armoede

ngen uiteen- ijk leerboek w- Scholen, terw- zij het dan m- ste was ook de lverhand, en de

HEPP

Synode heeft aan dezen wensch gehoor gegeven. Gelukkig! De vrijlouterij op dit gebied nam toe. Zooveel catecheten ... zooveel verschillende manieren van catechese en leerboeken, en daaraan moest noodzakelijk een einde komen. En even noodzakelijk is het, dat de catechese ook eens grondig van den pedagogischen kant bezien wordt, en we de sleur laten varen, waarin tot nu toe deze gewichtige arbeid is voortgegaan. Zoo kan het niet langer. De indeling der leerlingen in klassen beneden en boven 16 of 17 jaar is onhoudbaar. Het aantal catechisanten is bijna overal te groot. Maar ... daarover had de Synode geen uitspraak te doen, en deze „reformatie“ zij den kerkeraden en den catecheten in ernstige overweging gegeven.

Van het Leerboek maak ik een sprong naar de sociale kwestie.

Ook die is, en hoe kan het in dezen sozialen tijd anders, ter sprake gekomen, en de Synode heeft een uitspraak gedaan, die mi, velen zal bevredigen. Zij heeft zich natuurlijk niet gewaagd aan eenige beschouwing over een maatschappelijk stelsel, maar zij heeft wel verklaard, dat er voor een lid der Gereformeerde Kerken geen plaats is in een vereeniging, welke staat op den basis van den klassenstrijd. Bovendien heeft zij de Kerken ernstig op het hart gebonden in prediking en catechisatie, in huisbezoek en allen arbeid, die zich voor dat doel leent, de Christelijke organisaties te steunen, en tot het lidmaatschap dezer vereenigingen op te wekken.

Zullen de Kerken hooren?

't is zoo dringend noodig.

De christelijk-sociale beweging heeft aan onzen steun ten eerste behoefte.

Nu nog iets over de N.C.S.V.

Dat de beslissing der Synode door mij niet wordt toegepicht, zal duidelijk zijn. Ik verwacht er weinig heil van. Met prof. Grosheide geloof ik, dat zij wel eens een precies omgekeerde uitwerking kon hebben, en ... als de Synode zulke dingen aan de studenten ontraadt, moet zij dan ook niet de leidlieden aansporen andere „gevaarlijken“, die op andersoortig terrein liggen, hun discipelen onder oogen te brengen? En het is mij niet duidelijk, hoe de Synode, die zulk een maatregel nam tegen het „ethische gevaar“, zonder eenigen tegenstand besluiten kon subsidie toe te kennen aan den Zendingstudieraad, die voor 't grootste gedeelte in ethische handen is. Maar ... ik wil niet napleten over een beslissing, die het voor mannen als Dr. Brussaard en Dr. Rutgers niet gemakkelijk maakt.

En ten slotte: onze gereformeerde Jongelingsbond. Dr. Vonckenberg is zeer vertoerd, dat er geen deputaten benoemd zijn, maar ... aan wie de schuld? Door meerderen is in eerste instantie krachtig voor dit deputaatschap gepleit, doch deze verdedigers moesten toegeven, dat eerst diende omschreven te worden welk mandaat deze functionarissen zouden ontvangen. En ... het Bondsbestuur wist zelf dit mandaat niet nader aan te geven. De rapporterende commissie heeft nog niet een der Bondsbestuurders gesproken, doch het resultaat was, dat aan de Synode geadviseerd werd, thans nog niet aan den wensch van den Bond te voldoen.

Treft dan de Synode eenig verrijf?

Is Dr. Vonckenberg's kritiek niet onbillijk?

Hebben de Gereformeerde Kerken zich van onze J.V. afzijdig gehouden? Het spijt mij zeer, dat dit scherpe artikel uit de pen van den redacteur van het Bonds-organafvloeid is, en hij kan, dunkt mij, niet in ernst meenen, dat de gereformeerde jongelingen achter zouden gesteld worden bij heidenen en mohammedanen.

Onze jongelingen zelf weten wel beter.

K. D.

Pers en Synode.

Men zal zich het incident herinneren, dat zich onlangs tijdens de behandeling der kwestie-Netelenbos ter Synode in de pers heeft voorgedaan.

De voorzitter verzocht allen aanwezigen om in deze aangelegenheid geen mededeelingen aan de pers te verstrekken.

De Synode zelf zou door haar perscommissie voor de noodige publicatie zorg dragen.

Algemeen eerbiedigde men dit verzoek.

Een blad echter kon de verleiding niet weerstaan toch een verslag van die vergadering te geven.

Te zijner rechtvaardiging werd van meer dan een zijde aangevoerd, dat de kwestie niet met gesloten deuren werd behandeld, publiek was en het daar verhandelde dus ook gepubliceerd mocht worden.

Reeds zette Dr. Van der Munnik in „De Standaard“ deze voorstelling recht.

De Synode is geen publieke vergadering, maar alleen toegankelijk voor leden der Gereformeerde Kerken; terwyl in dit bijzondere geval nog de voorwaarde gesteld werd, dat men belijdend lid moest wezen om toegelaten te worden.

Het is dan ook ongetwijfeld een ernstige misgreep van bedoeld orgaan geweest, dat het dit verzoek als ongedaan beschouwde.

Het ging dikmaal in zijn activiteit te ver.

Zelfs al zou men de redenen niet kennen; waarom zulk een wensch wordt geuit, dan nog dient men er zich bij neer te leggen.

Dat de Synode met haar verzoek juist heeft gezien, bewijst de uitkomst.

Welk een geharrewar is uit het verslag van dat weigerachtige blad niet geboren!

Iets anders echter is het, of uit dit incident ook voor onze Synodes geen leering valt te trekken. En dan gelooven wij van wel.

Al zullen niet dikwijls zulke spannende momenten zich voordoen als dit bij de onderhavige zaak het geval was, de eerstkomende Synodes beloven niettemin belangrijk te worden.

En dan versta men de behoeften van dezen tijd, ook van de Gereformeerden in dezen tijd, wel.

Het publiek verwacht van de pers, dat zij het zoo spoedig en zoo volledig mogelijk op de hoogte zal houden.

Wat ons kerkelijk leven aangaat, mag dit niet mis- bilijkt, maar verdient dit veel meer aangemoedigd.

Er zijn hier andere drijfveeren in het spel dan nieuws- gierigheid.

Er spreekt bij velen vooral hartelijk meeleven uit. En nu schenken de officiële korte verslagen onzer Synodes geen voldoende bevrediging.

Dit ligt volstrekt niet aan de perscommissie, die daarvoor is benoemd. Deze broeders, vaak overladen met werk, kweten zich in den regel op voorbeeldige wijze van hun taak.

Maar die verslagen moeten kort zijn, worden daardoor veelal droog en hebben geen kleur.

Ook kan men ons Gereformeerde volk niet verwijzen naar de Acta, die later zullen verschijnen.

Daargelaten nu nog, dat het voor velen bezwaarlijk valt zulk een boekwerk te koop, duurt het toch in het gunstige geval enkele maanden, voordat deze het licht kunnen zien.

Men gevoelt echter, dat men het Gereformeerde publiek zoolang niet zonder nadere voorlichting kan laten.

Men dient rekening te houden met den tijd, waarin wij leven en waarin de pers zulk een onmisbare factor is geworden.

Daarom zou het aanbeveling verdienen, dat een volgende Synode deze zaak eens onder de oogen zie.

Onze Gereformeerden zouden o zoo gaarne snel en uitvoerig ingelicht worden.

Men kan daartoe den weg volgen, door Bijtje ge- wezen, en een persadviseur benoemen.

Men kan ook journalisten, tevens leden onzer Kerken, toestaan verslagen te geven, mits die eerst aan de goedkeuring van een commissie uit de Synode worden onderworpen.

Het laatste komt ons het meest praktische voor.

In elk geval beniste men in den bestaanden toe- stand niet.

Onze tijd vraagt om volle waardeering van de pers.

HEPP.

Kerkelijke saamhoorigheid.

Telkens vernemen wij van Kerken, waarin het Ge- tugenis, dat de laatste Synode deed uitgaan, niet van den kansel werd voorgelezen.

Nu hebben ook wij ons bezwaar tegen dit stuk, vooral wat de lengte aangaat, vrijmoedig uitgesproken.

Toch gelooven wij, dat men niet goed handelt, door de gemeente eenvoudig naar kerkbode of dag- en week- blad te verwijzen en het stuk van den kansel niet te lezen.

Men mag bezwaren hebben. Maar men moet ook over bezwaren kunnen heenstappen. En dit dunkt ons hier eisch.

De Synode deed aan onze Kerken het verzoek tot voorlezing. Nu blijven vanzelf de plaatselijke kerken vrij. Zij worden van bovenaf niet gedwongen.

Maar het is toch heel iets anders of een Synode iets verzoekt, dan of een particulier amee komt.

Er moeten wel heel ernstige redenen zijn, eer men een verzoek of advies der Synode naast zich neerlegt.

Alleen reeds het gevoel van kerkelijke saamhoorigheid diende tot algemeene voordring te nopen.

Wij, Nederlanders, zijn zoo licht geneigd ieder een eigen weg te gaan.

Dat men deze neiging bestrijde,

Zonder een krachtig besef van kerkelijke saamhoor- heid kan er van reformatie geen sprake zijn.

Daarenboven, het Getugenis heeft te superieure kwa- liteiten, dan dat men het van den kansel ongelezen zou laten.

HEPP.

Dominee Sikkel.

Was Dr. Sikkel een reformatische geest?

In beginsel ja. Het Woord Gods was hem nooit een dood wetboek, maar een levende bron. Alle dingen toebste hij, niet aan het eens gebouwde stelsel of aan de reeds gevonden formule, maar aan de altijd in zich- zelve liggende waarheid.

Dat is reformatisch!

Dr. Sikkel durfde alles kritiseeren ... naar het Woord, moedig, radicaal.

Zie zijn opvatting over socialisatie.

En zijn standpunt ten opzichte van de eere en vrij- heid der vrouw.

Dr. Sikkel heeft mij persoonlijk meermalen warme belangstelling getoond inzake de oprichting van ons blad. Hij leefde mee en juichte toe.

Het werk van Dr. Sikkel voortzetten is: de refor- matie dienen.

We brengen daarom onderstaande circulaire onder de oogen van onze lezers.

* Met de bede: Steunt dit plan!

B. W.

L. S.

Den 17den Augustus 1920 is Dr. Sikkel in Christus ontslapen. Maar hij leeft voort in de harten van duizenden, die zijn woord hebben gehoord, of zijn geschriften hebben gelezen.

Bovenal heeft hij in die harten aangekweekt diep ontzag voor het Woord Gods. En juist door de prediking van Dr. Sikkel is het geweest, dat velen de betekenis van het Woord Gods, de eischen, die het stelt, den troost, dien het biedt, voor het persoonlijk leven, voor heel het leven der menschen, hebben leeren verstaan.

Toen dan ook bij eenige broeders de gedachte opkwam, om een levend aandenken aan Dr. J. C. Sikkel te stichten, begrepen ze, dat hij niet door een grafmonument of iets van dien aard moest worden geëerd, maar door, zoo het mogelijk was, zijn werk, zijn hoofdwerk, waarbij het Woord Gods in het middelpunt stond, voort te zetten.

Merkwaardig was het, hoe allen, die, toen een voorlooper op- roep in de bladen verscheen, blijk gaven van hun sym- pathie, door dezelfde gedachten bleken beziel.

En toen in Amsterdam een vergadering werd gehouden, waarop afgevaardigden uit verschillende kringen, waarin Dr. Sikkel gearbeid had, alsook tal van vrienden aanwezig waren, kwam ook daar dezelfde gedachte tot uitdrukking.

Zoo rees dan het plan, een fonds te stichten, dat zou kunnen dienen om zooveel mogelijk voort te zetten den arbeid van Dr. Sikkel, en dat door het dragen van zijn naam ook voor het volgend geslacht vertolken zou, hoe het zaad, door Dr. Sikkel gestrooid in den naam des Heeren, niet onvruchtbaar is gebleven.

In de eerste plaats zou uit zulk een fonds kunnen worden bekostigd de uitgave van verschillende preken en van een aantal grotere of kleinere werken, die na den dood van Dr. Sikkel afgemaakt in portefeuille werden gevonden.

In de tweede plaats kan worden getracht, verschillende

reeds gedrukte, doch uitverkochte werken van Dr. Sikkel op nieuw uit te geven, als ook daarvoor in aanmerking komende artikelen uit bladen of tijdschriften te doen herdrukken.

Terwijl eindelijk in de derde plaats door zulk een fonds kan worden gepoogd, het werk van Dr. Sikkel in dien zin voort te zetten, dat steun werd geboden aan de uitgave van geschriften, die zich bezig houden met de verklaring van het Woord Gods overeenkomstig de Gereformeerde belijdenis.

Een grootsch plan, dat veel geld kosten zal, maar een schoon plan, waardoor niet slechts Dr. Sikkel zou worden geëerd, maar ook ons volk kon worden gezegend.

Daarom durven ondergetekenden met vertrouwen tot U te komen, en U te vragen: wil voor u stichten Johannes Cornelis Sikkel fonds met het bovengenoemde doel, een, kon het zijn, wat groots bijdrage toezeggen of zenden, liefst vóór den 15den October, aan den Heer H. Munnik, Amsterdam, Allard Piersonstraat 5buis.

Het Comité:

Prof. Dr. F. W. GROSHUDE, Amsterdam
Prof. Mr. A. ANEMA, Zantvoort
Dr. K. FERNHOUT, Amsterdam
Mr. G. H. A. GROSHUDE, Amsterdam
J. BALHUIZEN, Amsterdam
H. MUNNIK, Amsterdam
Dr. H. BROUWER, Heemstede
Dr. J. C. RULLMANN, Utrecht
Mr. G. VAN BAREN, Schiedam
Dr. K. DIJK, 's-Gravenhage
J. P. THIERRY, 's-Gravenhage
J. TIMMERMAN, Hylart (Fr.)
A. VERLEUR, Watergraafsmeer.

Men abonneert zich op dit blad het eenvoudigst door toezending per postwissel van het bedrag voor drie, zes of twaalf maanden abonnement.

UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN.

Is de schoolstrijd uit?

Op die vraag heeft een der veteranen in deze worstel- ling, de heer Dr. Savornin Lohman, reeds in het jaar 1917 een antwoord gegeven, toen hij in zijn rede op de negen en dertigste jaarvergadering der Unie „Een school met den Bijbel“, onder meer zeide: „Vraag men mij nu: is, indien de voorstellen der Onderwijscommissie wet worden, de schoolstrijd uit, dan antwoord ik met beslis- theid: ja. Ik zou niet weten wat wij, als Christenen, als protestantsche Christenen althans, anders zouden kunnen verlangen. Uit is dan de schoolstrijd!“

Met dien strijd bedoelde hij de politieke worsteling.

Niet den geestelijken kamp voor het waarachtig wel- zijn van de kinderen des volks, want daarvan zegt hij: „Maar niet de strijd over datgene, waarom het ten slotte te doen is. Niet de strijd voor de beginselen, die naar onze overtuiging aan alle duurzame ontwikkeling ten grondslag moeten liggen. Niet de strijd, noodig om het Evangelie te brengen aan alle creaturen...“

Is de schoolstrijd uit?

Mischien wekt het verwondering, dat na de aanneming van de wet-De Visser door de Tweede Kamer deze vraag nog gesteld wordt, want ... waarvoor moet straks nog een politieke worsteling gevoerd worden? Die was noodzakelijk in de eerste decennien der vorige eeuw, toen de gewestelijke magistraten weigerden de autorisatie voor schoolstichting te verleenen, en het liberalisme ons Christenvolk verhinderde eigen scholen op te richten. Die was niet minder noodzakelijk, toen in de zeventiger jaren de scherpe resolutie van Kap- peijne de minderheden onderdrukte, en de vrije school werd uitgescholden als een weelde der rijken en een almoe- der armen. Die was ook nog niet overbodig, toen wel de schoolwetten van Mackay en Kuyper 's lands kassen voor onze scholen geopend hadden, doch de bevoorrechtiging der neutrale staatschool bleef voort- duren, maar ... nu, kan er nu nog wel sprake wezen van een schoolstrijd? De wet-De Visser heeft immers al onze wenschen vervuld. Openbare en vrije school staan op een lijn. Ze deelen straks gelijk op. Ze hebben voor de Overheid gelijke rechten. Onze financiële zorgen zijn voorbij. Wij zijn uit het diensthuis uitgeleid, en ... durft iemand nu nog te beweren, dat de schoolstrijd niet uit is? Is zulk een beschouwing niet een „ver- bijsterende voorstelling“ van zaken te noemen?

En toch ... ondanks al onze dankbaarheid voor wat God ons schonk, en trots al onze waardeering voor den kostelijken arbeid van Minister De Visser, zijn we niet ten volle gerust, en deelen wij niet het optimisme, dat de schoolstrijd thans uit zou zijn.

Natuurlijk niet de geestelijke.

Die blijft voortduren tot den einde.

Die worsteling is de geloofstrijd om het geestelijk heil van het zaad des Verbonds, en de principiële kamp voor het waarachtig welzijn van ons volk, en deze kan niet overgaan in vrede, al eer hij komt. Die het rijk der duisternis volkomen beschaamt en den Satan onder onze voeten verplettert.

Ook is niet uit de schoolstrijd in pedagogischen zin. Die treedt juist thans met alle kracht op den voor- grond.

Daarvoor moeten nu alle, alle krachten ingespannen worden, en thans is het aan ons om, waar de gelde- lijke druk is weggenomen, te toonen, dat het christelijk onderwijs, juist omdat het christelijk is en van den geest van Christus beziel, verre uitgaat boven dat onderwijs, hetwelk met den Heiland niet rekenen mag en niet rekenen wil. Hiervoor wordt in de onderwijzers groote geestelijke energie gebischt. Zij moeten met liefde voor het beginsel vervuld wezen, willen ze dezen heiligen wedkamp volhouden. Het ideaal der christelijke, en in dit blad mag gezegd worden, der gereformeerde opvoeding, moet voor hun oog schitteren, als een van God gegeven ideaal, en het zal nu openbaar worden of het goud van het christelijk onderwijs van het echte karnat is.

Op dit „geestelijke“ valle alle nadruk.

Bij uitwendige weelde zinkt zoo licht het ideeale in.

Gouden ketenen belemmeren dikwerf den groei en bloei.

En voor alle dingen hebben wij straks geestelijk elan noodig, en vragen onze scholen om de liefde en het gebied, de toewijding en de belangstelling van hen, die voor haar blijven worstelen om des Woords en des Verbonds van God wille.